

28709

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **21.05.2025**

İskender

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Gebze'de kurulu Alman sermayeli Erlau Metal fabrikasında çalışan işçiler, anayasal hakları olan sendikal örgütlenme faaliyetleri nedeniyle patronun hedefi haline geldi; patron, sendikalı tüm işçileri işten çıkardı. Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye olan işçiler, çoğunluğu sağlayarak 2025 yılı Şubat ayında toplu iş sözleşmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na başvurmuş; Bakanlık, sendikaya olumlu yetki tespitini iletmıştır. Ancak patron, Bakanlığın verdiği bu yasal yetki tespitine itiraz etmiş; bu itirazı gerekçe göstererek önce bir işçiyi işten atmış, ardından sendikalı tüm işçileri işten çıkararak açıkça anayasal bir suç işlemiştir.

İşten çıkarılan Erlau işçileri, elektrostatik boya yapılan alanlarda yetersiz hava filtreleriyle, havalandırmasız ortamlarda çalışmak zorunda bırakıldıklarını; bu nedenle birçok arkadaşlarının ciğerlerinde lekeler oluştuğunu, alerjik deri hastalıkları yaşadıklarını ve sık sık iş kazaları meydana geldiğini belirtmektedir. Hiç tanımadığı makinelerde çalışmaya zorlanan işçilerin parmakları kopmakta, kaynak ustaları boyahanelerde görevlendirilmekte; kadın işçiler başta olmak üzere tüm işçilere yönelik küfür, hakaret ve cinsiyetçi davranışlar sistematikleşmektedir. İşçilerin ifadesine göre, Genel Müdür Orkun Şen, "Ben işçime güvenmiyorum" diyerek işçilerin üzerlerini aratmakta, 3-4 gramlık alüminyum parçaların alınacağından şüphe ederek tüm çalışanları potansiyel suçlu gibi görmektedir.

Fazla mesai yapmalarına rağmen işçilerin içeriden çıkışı engellenmekte, fabrika kapıları kilitlenmekte, servis araçları çekilerek sevkiyat tamamlanana kadar çalışanlar zorla alıkonulmaktadır. Bu kölece çalışma koşullarına karşı sendikalaşarak haklarına sahip çıkan Erlau işçilerinin sendikalı olma ve toplu sözleşme talebi ise tamamen görmezden gelinmekte; örgütlenme sürecinin her aşamasında Anayasa ve yasalar açıkça ihlal edilmektedir.

Tüm bu yaşananlar, yalnızca Erlau Metal fabrikasına özgü değildir. Türkiye genelindeki pek çok işyerinde, özellikle sendikalaşma ve toplu iş sözleşmesi (TİS) hakkı başta olmak üzere, sendikal hak ve özgürlüklere yönelik sistematik saldırıların bir yansımasıdır. İşçiler, anayasal

güvence altındaki sendikal örgütlenme hakkını adeta bir suç gibi gizlice yürütmek zorunda kalmakta; yetki tespiti sonrası işten atılma korkusuyla karşı karşıya kalmaktadır. Bugün Türkiye’de bir işyerinde toplu iş sözleşmesi yapmak, fiilen “işten atılma süreci”ne dönüşmüştür.

Bu bağlamda;

1. Erlau Metal fabrikasında düşük ücret dayatmasına ve kölelik koşullarına karşı haklarına sahip çıkarak sendikada örgütlenen işçilerin karşısına, önce “yetki itirazı”, ardından ise toplu iş sözleşmesi masasına oturmayan patronun “işten çıkarma sopası” çıkmıştır. Sendikalı tüm işçilerin işten çıkarılması, Erlau patronunun açıkça anayasal bir hak olan sendikalaşma hakkını tanımadığını ve işçileri cezalandırmak istediğini ortaya koymaktadır. Anayasanın açık ihlali anlamına gelen bu uygulama karşısında, Erlau patronuna yönelik herhangi bir idari ya da hukuki yaptırım uygulanmış mıdır?
2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından verilen olumlu yetki tespitine rağmen patronun bu kararı tanımayarak sendikalı tüm işçileri işten çıkarması, Bakanlığın yetkisini ve kararını fiilen yok saymak anlamına gelmektedir. Anayasa’yı ve Bakanlık kararlarını tanımayan bu sermayedara karşı, bugüne kadar neden herhangi bir idari ya da hukuki işlem başlatılmamıştır? Bu durum, Bakanlığınızın Anayasa’ya ve kendi kararlarına bağlılığını sorgulatmaz mı?
3. Erlau işçileri tarafından dile getirilen işçi sağlığı ve güvenliği, hijyen, yetersiz havalandırma, alerjik reaksiyonlar ve uzuv kayıpları gibi ağır çalışma koşullarıyla ilgili olarak iş müfettişleri tarafından herhangi bir denetim gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirildiyse bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
4. Fazla mesaiye zorlanan ve kapılar kilitlenerek içeride alıkonulan işçilerin anlatımlarını dikkate alarak konu hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
5. “İşçime güvenmiyorum” diyen ve işçilerin üstünü aratan Genel Müdür Orkun Şen hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
6. Türkiye genelinde 2015–2025 yılları arasında Bakanlığınız tarafından olumlu yetki tespiti yapılmasına rağmen, işverenin bu tespiti itiraz ederek süreci geciktirdiği ya da sendikalı işçileri işten çıkardığı kaç vaka tespit edilmiştir? İşçilerin fiilen iş güvencesini ve sendikalaşma hakkını ortadan kaldıran bu uygulamalara karşı bugüne kadar neden herhangi bir önlem veya yaptırım geliştirilmemiştir?
7. Emek Partisi’nin de destekçisi olduğu ve işçilerin en temel taleplerini içeren “Barajsız sendika, yasaksız grev, güvenceli iş” kampanyasında dile getirilen sorunların çözümüne ilişkin olarak Bakanlığınızın somut bir yol haritası ya da yasal düzenleme hazırlığı bulunmakta mıdır?